Súd:	Okresný súd Humenné
Spisová značka:	6C/48/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu:	8323202067
Dátum vydania rozhodnutia:	23. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Jana Kurucová
ECLI:	ECLI:SK:OSHE:2024:8323202067.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Janou Kurucovou v spore žalobcu npor. A. B., nar. XX. X. XXXX, bytom C. XXXX/XX, D., zastúpeného advokátskou kanceláriou prof. JUDr. Ján Klučka, CSc., s. r. o., Ku potoku 4, Košice, IČO: 54 725 542 proti žalovanej Slovenskej republike, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky so sídlom Pribinova 2, Bratislava, IČO: 00 151 866 o zaplatenie nemajetkovej ujmy vo výške 5.000,-- eur takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaná je povinná uhradiť žalobcovi 2.500,-- eur v lehote 15 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamieta.

III. Priznáva žalobcovi vo vzťahu k žalovanej právo na náhradu trov konania v celom rozsahu z prisúdenej sumy s tým, že o výške trov bude rozhodnuté samostatným uznesením, ktoré vydá po právoplatnosti tohto rozsudku vyšší súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca podal na tunajší súd dňa 4. 7. 2023 žalobu a žiadal, aby žalovanej bola uložená povinnosť uhradiť mu sumu 5.000,- eur a trovy konania.

Podanie žaloby odôvodnil tým, že je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru Slovenskej republiky s miestom výkonu štátnej služby v Humennom a okolí, pričom vykonáva štátnu službu v služobnom pomere v súlade s ustanoveniami zákona č. 315/2001 Z. z. o Hasičskom a záchrannom zbore. Štátnu službu aktuálne vykonáva vo funkcii hasič - záchranár Záchrannej brigády HaZZ v Humennom. Žalobou sa domáha zaplatenia nemajetkovej ujmy v peniazoch z dôvodu, že do právneho poriadku Slovenskej republiky nebola správne transponovaná smernica Európskej únie č. 2003/88/ES, v dôsledku čoho mu vzniká škoda. Na jeho strane dochádza k porušeniu práva garantovaného mu právom Európskej únie, keďže jeho týždenný pracovný čas ako príslušníka Hasičského a záchranného zboru Slovenskej republiky presiahol dĺžku týždenného pracovného času určeného smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 04. novembra 2003 a prekročenie limitu pracovného času členským štátom Európskej únie zakladá zodpovednosť štátu pre osoby postihnuté týmto prekročením. Uplatňuje si nárok na náhradu nemajetkovej ujmy za obdobie 3 rokov pred podaním žaloby, t.j. od 3. 7. 2020 do 2. 7. 2023.

Ďalej uviedol, že jeho týždenný pracovný čas sa skladá zo 16,5 hodinových pracovných zmien, po ktorých nasleduje 7,5 hodinová pohotovosť (t.j. 24 hodinové zmeny) v takom rozsahu, že súhrn takto „naskladaného“ týždenného pracovného času pravidelne prekračuje 48 hodín. Úprava dovoleného rozsahu týždenného pracovného času zamestnancov (vrátane hasičov) tvorí predmet úpravy práva Európskej únie, ktoré záväzne určuje maximálnu dĺžku týždenného pracovného času na 48 hodín. Jedná sa o Smernicu 2003/88/ES o niektorých aspektoch organizácie pracovného času, pričom jej porušenie

členským štátom EÚ vyvoláva jeho zodpovednosť podľa práva EÚ a pre osoby postihnuté takýmto porušením zakladá právo na náhradu.

Poukázal, že služobný (pracovný) čas príslušníka HaZZ je rozvrhnutý nerovnomerne (§ 86 zákona o Hasičskom a záchrannom zbore v znení neskorších predpisov). Jeho jeden služobný deň sa skladá zo štátnej služby, t.j. pracovnej zmeny v trvaní 16 hodín alebo 17 hodín a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti na pracovisku (§ 92 ZoHaZZ) v trvaní 7 alebo 8 hodín. Počas rokov 2019-2021 sa jednalo o 17 hodinové pracovné zmeny (výkon štátnej služby), po ktorých bezprostredne nasledovala určená 7 hodinová služobná pohotovosť na pracovisku. Počas roku 2022 sa jednalo o 16 hodinové pracovné zmeny (výkon služby), po ktorých bezprostredne nasledovala určená 8 hodinová služobná pohotovosť na pracovisku. Celkovo strávil na pracovisku sústavne (minimálne) 24 hodín v jednom služobnom dni.

Služobná pohotovosť bola určovaná počas služobného dňa na čas nočných hodín nasledovne:
- rokoch 2019-2021 na čas od 22:30 hod. do 5:30 hod., t.j. 7 hodín (od 7:00 do 22:30 a od 5:30 do 7:00 - štátna služba, t.j. pracovná zmena v trvaní 17 hodín).
- roku 2022 a 2023 na čas od 22:00 hod. do 6:00 hod., t.j. 8 hodín (od 7:00 do 22:00 a od 6:00 do 7:00 - štátna služba, t.j. pracovná zmena v trvaní 16 hodín).
V prípade, že je počas služobnej pohotovosti vyhlásený poplach a hasiči sú vyslaní na zásah, režim služobnej pohotovosti sa mení na prácu nadčas.

Keďže v mieste výkonu jeho služby sa strieda niekoľko hasičských zmien, každý tretí deň odslúži každá pracovná zmena 24 hodín a následne majú príslušníci v tejto zmene dva dni voľna. Ide teda o už spomínané nerovnomerné rozvrhnutie služobného času. Teda každý tretí deň odslúži 24 hodín a následne má dva dni voľna. Mesačne odslúži každá hasičská zmena 10 pracovných zmien, pričom každý tretí mesiac je to až 11 zmien, čo je v priemere 10,4 zmeny mesačne. Nakoľko na každú zmenu bezprostredne nasleduje určená služobná pohotovosť, strávi na pracovisku bežne 240 až 264 hodín za mesiac, pričom do tohto rozsahu nie sú zahrnuté hodiny nadčasov.

Poukázal, že počas služobnej pohotovosti sa ako príslušník HaZZ musí zdržiavať na pracovisku, z tohto sa nesmie vzdialiť a musí byť vždy počas celej doby pohotovosti pripravený na vykonanie zásahu. Ak je vyhlásený výjazd, vykonáva sa do 1 minúty od vyhlásenia, teda musí byť počas celej doby služobnej pohotovosti, ktorá mu je nariaďovaná v noci, okamžite pripravený na vykonanie zásahu. Napriek tejto skutočnosti sa mu však čas pracovnej pohotovosti nezapočítava do fondu pracovného času. Z takto vykazovaného fondu pracovného času, ktoré nezohľadňuje skutočný čas pracovnej pohotovosti, sa potom javí, že jeho priemerný týždenný pracovný čas neprekračuje 48 hodín, čo je však v absolútnom rozpore so skutočnosťou.

Vzhľadom na uvedené nemá dostatočný čas na regeneráciu a odpočinok a jeho určený čas služieb v jednotlivých týždňoch mu neumožňuje dostatočný odpočinok a regeneráciu, čo je v rozpore s právom Európskej únie. Vykonáva službu na mieste určenom zamestnávateľom (služobným úradom), musí tam byť fyzicky prítomný, musí byť plne k dispozícii a pripravený okamžite plniť svoje povinnosti (výjazd do 1 minúty od nahlásenia). Je oddelený od svojho vlastného súkromného sociálneho prostredia, jeho rodinných a spoločenských väzieb a jeho možnosť venovať sa svojim vlastným potrebám a organizovať si svoj súkromný čas a program je prakticky vylúčená. Plní v spoločnosti veľmi zodpovedné úlohy a preto je dôležité, aby mal možnosť si po práci odpočinúť, no napriek tomu bolo jeho právo na odpočinok ustavične niekoľko rokov porušované.

Uviedol, že jeho služobný čas mal byť rozvrhnutý tak, aby nedochádzalo k porušovaniu jeho práv vyplývajúcich zo Smernice 2003/88/ES. K porušeniu jeho práv pritom dochádzalo práve výkonom služobnej pohotovosti. Uplynutý čas mu vrátiť možné nie je a nemôže ho stráviť inak, preto si uplatňuje nemajetkovú ujmu voči žalovanému.

V príčinnej súvislosti s porušením práva Únie zo strany žalovaného došlo u neho k vzniku škody (nemajetkovej ujmy) v dôsledku :
1. zásahu do jeho práva na ochranu zdravia (článok 40 Ústavy Slovenskej republiky), pretože účelom stanovenia maximálneho týždenného pracovného času bolo podľa odôvodnenia smernice 2003/88/ES zabezpečenie potreby odpočinku, aby pracovník (žalobca) v dôsledku vyčerpania alebo iného

nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobil úraz sebe ani spolupracovníkom alebo iným osobám a aby si krátkodobo alebo dlhodobo nepoškodil zdravie,
2. a súčasne zásahu do práva na súkromie a rodinný život (článok 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), pretože musel reálne odpracovať viac, ako bol povinný v zmysle smernice 2003/88/ES, na úkor svojich blízkych musel tráviť čas v práci a prichádzal o čas, ktorý by chcel a mohol venovať svojim najbližším, rodine, priateľom, záľubám, resp. iným aktivitám, ktoré nesúvisia s jeho pracovným zaradením.

Členské štáty Európskej únie sú povinné zabezpečiť pracovníkom právo na stanovený týždenný pracovný čas, ako aj minimálny čas odpočinku. Čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES stanovuje, že: „Primeraný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín."

Poukázal, že napriek tomu, že Príloha č. 4 k Zákonu o Hasičskom a záchrannom zbore uvádza, že do jeho znenia bola prebratá Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2003/88/ES zo 4.novembra 2002 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (bod 6. Prílohy č. 4), znenie jeho príslušných ustanovení túto skutočnosť nepotvrdzuje. Žiadne ustanovenie Zákona o Hasičskom zbore nepotvrdzuje, že služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby je považovaná za súčasť ich týždenného pracovného času v zmysle únioového práva. V tomto smere sa Zákon o Hasičskom zbore ako právna úprava lex specialis odlišuje od § 96 Zákonníka práce, ktorý zohľadňuje uvedenú Smernicu ES a na ňu nadväzujúcu judikatúru ESD. Zákonník práce sa však na právnu kvalifikáciu pohotovosti na príslušníkov Hasičského zboru nevzťahuje. Ďalším nedostatkom zákona o Hasičskom a záchrannom zbore je, že zo Smernice 2003/88/ES nepreberal ustanovenia jej Článku 6 písmeno b) stanovujúce dĺžku týždenného pracovného času na 48 hodín napriek tomu, že podrobne definuje termíny služobná doba, služobná pohotovosť, spôsoby ich finančného ohodnotenia a pod.

Pokiaľ ide o uplatnenie práva na náhradu škody ako aj spôsob jej výpočtu uviedol, že Smernica 2003/88/ES neobsahuje ustanovenia týkajúce sa samotného procesu náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení. V prípade neexistencie ustanovení práva EÚ v tejto oblasti, je na vnútroštátnom práve každého členského štátu, aby pri rešpektovaní zásad rovnocennosti a efektivity určilo, či škoda vzniknutá pracovníkovi v dôsledku porušenia právnej normy EÚ má byť nahradená udelením dodatočného náhradného voľna alebo finančným odškodnením a tiež aby definovalo pravidlá týkajúce sa spôsobu a výpočtu tejto náhrady. Rozsudky ESD sa v tejto súvislosti obmedzujú na formulovanie zásad, ktoré je potrebné rešpektovať pred súdnymi orgánmi členských štátov v konaniach o náhradu škody vzniknutej v dôsledku porušenia práva EÚ. Pokiaľ sa jedná o rozsah náhrady škody spôsobenej porušením práva EÚ jednotlivcovi, táto musí byť primeraná, aby mohla zabezpečiť skutočnú ochranu jeho únioových práv.

Poukázal na judikatúru ESD a to predovšetkým na judikát vo veci G. Fuß (C-429/09), v ktorom ESD výslovne potvrdil právo na 48-hodinový pracovný čas pre príslušníkov hasičských zborov, za ktoré im v prípade porušenia patrí právo na náhradu škody uplatniteľné pred súdnymi orgánmi členských štátov EÚ.

Samotná Smernica 2003/88/ES neobsahuje ustanovenia upravujúce proces náhrady škody vzniknutej porušením jej ustanovení a ani stanovenie jej výšky. Pod škodou treba rozumieť škodu, ktorá vznikla žalobcovi v dôsledku straty odpočinku, na ktorý mal nárok, ak by bol minimálny týždenný pracovný čas vo výške 48 hodín dodržaný.

2. Keďže analýza slovenského právneho poriadku potvrdzuje neexistenciu osobitnej právnej úpravy obsahujúcej náležitosti konania o náhradu škody spôsobenej porušením únioových práv jednotlivcov, je potrebné vychádzať z povahy škody, ktorá má nemajetkovú povahu. Je tak možné použiť pravidlá týkajúce sa náhrady nemajetkovej ujmy fyzickej osobe podľa § 11 - 13 OZ. Súd by tak mal priznať peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy na základe vlastnej úvahy pri zohľadnení všetkých okolností prípadu.

3. Žalovaná vo vyjadrení k žalobe uviedla, že pôsobnosť Smernice 2003/88/ES je v zmysle článku 1 ods. 3 Smernice 2003/88/ES a článku 1 ods. 4 Smernice 2003/88/ES vymedzená s odkazom na článok 2 smernice Rady 89/391/EHS z 12. júna 1989 o zavádzaní opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pracovníkov pri práci. Rozsah pôsobnosti Smernice 2003/88/ES je pozitívne vymedzený v článku 2 ods. 1 Smernice 89/391/EHS ako aj negatívne vymedzený v článku 2

ods. 2 Smernice 89/391/EHS. Smernica 2003/88/ES sa neuplatňuje na odvetvia činností, ktoré zahŕňajú určité osobitné činnosti služieb civilnej ochrany. Štátnu službu príslušníkov Hasičského a záchranného zboru vykonávajúcich zásahovú činnosť, (ktorá je špecifická nerovnomerným rozvrhnutím služobného času, na ktorý priamo nadväzuje určená služobná pohotovosť), možno jednoznačne subsumovať pod negatívne vymedzenie pôsobnosti Smernice 89/391/EHS v článku 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS. Oproti štandardným pracovnoprávnym vzťahom štátna služba príslušníkov Hasičského a záchranného zboru vykazuje aj špecifiká štátnej služby príslušníkov Policajného zboru ako aj profesionálnych vojakov (napr. v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia, prísnej subordinácii a pod.). Rovnako úlohy, ktoré príslušníci Hasičského a záchranného zboru plnia, možno podľa súvisiacich právnych predpisov týkajúcich sa civilnej ochrany, integrovaného záchranného systému ako aj právnej úpravy samotného Hasičského a záchranného zboru, bez akýchkoľvek pochybností subsumovať pod pojem „osobitné činnosti služieb civilnej ochrany“ v zmysle článku 2 ods. 2 Smernice 89/391/EHS. Uviedla, že žalobcovi nemohla vzniknúť škoda, nakoľko ustanovenia Smernice sa na neho nevzťahujú, a teda nie je splnený základný predpoklad zodpovednosti za škodu.

V ďalšom uviedla, že namieta nedostatok svojej pasívnej vecnej legitimácie v súdenom spore. Žalobu pre nestransponovanie Smernice, resp. pre nesprávnu transpozíciu smernice môže podať: 1. Európska Komisia na Súdny dvor Európskej únie, 2. Fyzická / právnická osoba, ktorá bola týmto priamo dotknutá, t.j. došlo k porušeniu / poškodeniu jej práv a to na vnútroštátny súd členského štátu Európskej únie. Žalobca však nezažaloval svojho zamestnávateľa, ale štát, v mene ktorého koná ten ústredný orgán verejnej správy, do ktorého pôsobnosti patrí oblasť štátnej správy pre Hasičský a záchranný zbor, čo je zásadný rozdiel v označení žalovaného, teda v jeho pasívnej vecnej legitimácii.

Poukázala, že navyše, ak mal žalobca za to, že mu zamestnávateľ určoval pohotovosť nad Smernicou povolený limit, mal na túto skutočnosť upozorniť svojho nadriadeného v súlade s § 69 ods. 4 zákona č. 315/2001 Z. z. a žiadať, aby mu táto nebola určovaná z dôvodov, ktoré v žalobe uvádza.

Podľa názoru žalovanej sa miera zodpovednosti za prípadný vznik škody musí medzi dvomi samostatnými subjektmi (Slovenskou republikou a Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky, resp. Hasičským a záchranným zborom) rozlišovať. Nie je prípustné, aby sa zodpovednosť Slovenskej republiky odvodzovala od individuálneho prístupu inej osoby k pracovnoprávnym vzťahom konkrétneho zamestnanca. Mala za to, že Slovenská republika a Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky sú dva samostatné a nezávislé subjekty právnych vzťahov, preto nie je možné dospieť k inému záveru než, že posúdenie ich zodpovednosti za prípadný vznik škody ako dôsledok výkonu určitých práv, nie je možné zamieňať. Preto aj keby súd prvej inštancie konštatoval, že aplikácia Smernice na služobný pomer žalobcu bola nesprávna, nijako táto skutočnosť nesúvisí s jeho zodpovednosťou za správnosť prebratia Smernice do právneho poriadku Slovenskej republiky. S ohľadom na zamieňanie Slovenskej republiky a Ministerstva vnútra Slovenskej republiky ako dvoch samostatných subjektov je tu ďalší dôvod nedostatku pasívnej vecnej legitimácie na jeho strane.

K transpozícii relevantných článkov Smernice 2003/88/ES uviedla, že z hľadiska vhodnosti transpozície Smernice do vnútroštátneho právneho poriadku Slovenskej republiky je potrebné zohľadniť aj výpočet (za tri roky, nakoľko ide o osobné právo majetkovej povahy, ktoré (na rozdiel od práv osobnostných) podlieha režimu premlčania v trojročnej premlčacej lehote vyplývajúcej z § 101 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov a žalobca ho aj takto uplatňuje. Smernica 2003/88/ES v zásade ustanovuje minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času, pokiaľ ide o doby denného odpočinku, prestávok v práci, týždenného odpočinku, maximálneho týždenného pracovného času, ročnej dovolenky a aspekty nočnej práce, práce na zmeny a rozvrhnutie práce. Smernica upravujúca minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času bola transponovaná do slovenského právneho poriadku okrem iného zákonom č. 315/2001 Z. z., čo je uvedené aj v transpozičnej prílohe č. 4 zákona pod bodom 6. V uvedenom výpočte je možné ďalej zohľadniť aj dni služobného voľna poskytnuté na základe kolektívnej zmluvy (napr. čl. 4 ods. 14 Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa pre príslušníkov Hasičského a záchranného zboru na rok 2021 - uplatňuje sa v období január - jún príslušného kalendárneho roka, a teda spôsobuje zlepšenie výpočtu v týchto referenčných obdobiach), čoho dôsledkom je konštatovanie o vhodnosti transpozície Smernice vzhľadom na dodržiavanie práv žalobcu v zmysle žaloby.

Poukázala, že z uvedeného výpočtu a ďalších skutočností vyplýva, že z hľadiska maximálneho priemerného počtu odslúžených hodín týždenne vzhľadom na referenčné obdobia, bola Smernica 2003/88/ES transponovaná správne. V zmysle článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES je teda pracovným (služobným) časom akýkoľvek čas, počas ktorého zamestnanec pracuje podľa pokynov zamestnávateľa1 a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi. Do služobného času teda spadá samotný výkon pracovných úloh na pracovisku na základe pokynov zamestnávateľa ako aj zdržiavanie sa na pracovisku k dispozícii zamestnávateľa na základe jeho nariadenia, napr. vo forme pracovnej pohotovosti. Podľa ustálenej judikatúry Súdneho dvora Európskej únie je totiž rozhodujúcim faktorom pre posúdenie, či sú naplnené charakteristické znaky pojmu „pracovný čas“ aj v pohotovostnej službe, ktorú pracovník vykonáva na svojom pracovisku, skutočnosť, že je povinný byť fyzicky prítomný na mieste určenom zamestnávateľom a byť mu k dispozícii, aby v prípade potreby mohol okamžite poskytnúť primerané služby. Tieto povinnosti je preto potrebné považovať za výkon činnosti tohto pracovníka. Pracovný čas teda v sebe zahŕňa riadny pracovný čas, prácu nadčas a pracovnú pohotovosť na pracovisku. V prípade domácej pohotovosti Súdny dvor rozhodol, že do maximálneho týždenného pracovného času sa zarátava iba čas skutočného výkonu práce pre zamestnávateľa. Zmysel článku 2 ods. 1 Smernice 2003/88/ES je transponovaný v štvrtej hlave zákona č. 315/2001 Z. z. v ustanoveniach § 85 a nasl. upravujúcich služobný čas hasičov, služobnú pohotovosť, štátnu službu nadčas a dovolenku. Predmetné ustanovenia teda definujú služobný čas príslušníka Hasičského a záchranného zboru ako časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu, pričom umožňuje rozvrhnúť služobný čas aj nerovnomerne a súčasne jasne definuje pojem služobný deň, za ktorý sa považuje vykonávanie štátnej služby podľa rozvrhu služobného času. Z ustanovení zákona č. 315/2001 Z. z. ďalej jasne vyplýva, že okrem štátnej služby vykonávanej v riadnom služobnom čase sa za výkon štátnej služby považuje aj služobná pohotovosť v štátnej službe vykonávaná v mieste výkonu štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v rámci riadneho rozvrhnutia služobného času podľa § 91 zákona č. 315/2001 Z. z. a štátna služba nadčas podľa § 92 zákona č. 315/2001 Z. z. Ustanovenia § 86 ods. 2 a § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. rozhodne nepopierajú, že služobná pohotovosť v štátnej službe je výkonom štátnej služby, ale ako už bolo uvedené vyššie, svojou formuláciou účelovo vystihujú rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.) a nariadenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z.). Pri nariadenej služobnej pohotovosti v štátnej službe podľa § 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z. ide o služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ale mimo rozvrhnutia služobného času, čo je vyjadrené napríklad aj vo výške peňažnej náhrady za čas tejto služobnej pohotovosti v štátnej službe. Žalobca zrejme v tejto súvislosti opomenul, že ním citované ustanovenia zákona, najmä § 86 ods. 2 a § 92 ods. 1, rozhodne nepopierajú, že služobná pohotovosť v štátnej službe je výkonom štátnej služby, ale svojou formuláciou účelovo vystihujú rozdiel medzi určenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z.) a nariadenou služobnou pohotovosťou v štátnej službe (§ 92 ods. 2 písm. a) zákona č. 315/2001 Z. z.) a slová v § 92 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. len vystihujú časovú kontinuitu medzi výkonom štátnej služby a služobnou pohotovosťou. V oboch prípadoch je však nesporné, že ide o výkon štátnej služby v rámci služobného času.

V ďalšom uviedla, že podľa Smernice 2003/88/ES teda priemerný pracovný čas pre každé obdobie 7 dní nesmie prekročiť 48 hodín vrátane nadčasov, pričom týždenný pracovný čas pre každého zamestnanca musí byť ustanovený zákonom, správnym opatrením alebo kolektívnou zmluvou. Smernica 2003/88/ES tiež umožňuje ustanoviť odlišne referenčné obdobie iné ako 7 dní, čo prichádza do úvahy najmä pri nerovnomerne rozvrhnutom pracovnom čase. Článok 16 Smernice 2003/88/ES stanovuje na účely uplatnenia maximálneho týždenného pracovného času referenčné obdobie na 4 mesiace. Článok 17 ods. 3 Smernice 2003/88/ES poskytuje protipožiarnym službám možnosť uplatnenia výnimky a určiť dlhšie referenčné obdobie prípadne na 6 mesiacov, alebo ak je to uvedené v Kolektívnych zmluvách, tak na celých 12 mesiacov. Podmienkou uplatnenia takéhoto iného referenčného obdobia navyše je, že príslušným pracovníkom sa poskytne rovnocenný náhradný čas odpočinku alebo (vo výnimočných prípadoch), kde z objektívnych dôvodov nie je možné poskytnúť taký čas odpočinku, sa príslušným pracovníkom poskytne primeraná ochrana. Zákon č. 315/2001 Z. z. upravuje limity dĺžky služobného času tak, že pri rovnomernom služobnom čase je služobný čas príslušníka 40 hodín týždenne v zmysle § 85 zákona č. 315/2001 Z. z. Podľa § 91 ods. 3 zákona č. 315/2001 Z. z. možno hasičovi prikázať v kalendárnom roku službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín, čo je v priemere 5,7 hodín týždenne. Ako vyplýva z ustanovenia § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. môže byť služobný čas hasičov rozvrhnutý

aj nerovnomerne. Pri nerovnomernom rozvrhnutí však nesmie byť dĺžka riadneho služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni podľa § 86 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z. z. V zmysle Kolektívnej zmluvy 2019 - 2020 ako aj Kolektívnej zmluvy 2021, Kolektívnej zmluvy 2022 či Kolektívnej zmluvy 2023 hasiči vykonávajúci štátnu službu s nerovnomerne rozvrhnutým služobným časom majú výkon štátnej služby v rámci 12 hodinového riadneho služobného času alebo služobný čas rozvrhnutý na 17 hodín / 16 hodín vykonávania štátnej služby a časť služobnej pohotovosti, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby v mieste vykonávania štátnej služby v trvaní 7 / 8 hodín v jednej 24 hodinovej zmene v zmysle vyššie citovaného čl. 3 ods. 1 Kolektívnej zmluvy 2019 - 2020, čl. 3 ods. 3 Kolektívnej zmluvy 2021, čl. 3 ods. 3 Kolektívnej zmluvy 2022 a čl. 3 ods. 3 Kolektívnej zmluvy 2022.

Čo sa týka referenčného obdobia uviedla, že nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas je rozvrhnutý na obdobie 6 mesiacov podľa § 86 ods. 1 zákona č. 315/2001 Z. z. Uvedené referenčné obdobie však neodporuje tomu, aby bolo dodržané zákonné ustanovenie 40 hodín priemerného týždenného služobného času v súlade s rozvrhnutými službami. Na základe vyššie uvedeného je zrejmé, že napriek tomu, že vnútroštátne právo neupravuje explicitne maximálny priemerný týždenný služobný čas uvedený konkrétnym počtom hodín, tak ako je tomu v Smernici 2003/88/ES, zákon č. 315/2001 Z. z. a Kolektívne zmluvy dostatočne ustanovujú počty hodín služobného času hasičov, počas ktorého hasiči vykonávajú štátnu službu, ako aj rozsah hodín služby nadčas za príslušný rok. Z uvedeného vyplýva, že dotknuté právne predpisy sú transponované v článku 6 Smernice 2003/88/ES správne.

V ďalšom poukázala, na všeobecné podmienky vyplývajúce z judikatúry Súdneho dvora, ktoré musia byť kumulatívne splnené na úspešné uplatnenie si nároku na náhradu škody za porušenie práva Európskej únie. Tieto podmienky sú definované nasledovne:
1. cieľom porušenej právnej normy Európskej únie je priznať jednotlivcom práva
2. porušenie práva je dostatočne závažné a
3. medzi týmto porušením a škodou spôsobenou jednotlivcom existuje priama príčinná súvislosť. má za to, že žalobca neosvedčil, že by mu vznikol nárok na náhradu škody žiadnym spôsobom.

Poukázala, že v prvom rade jej nie je zrejmé ako žalobcovi mohla vzniknúť ním uplatnená škoda. Sám žalobca veľmi nejasným spôsobom stanovil „škodu“, ktorá mu mala vzniknúť tým, že vykonával nariadenú služobnú pohotovosť, za ktorú mimochodom, bol žalobca v zmysle platnej vnútroštátnej legislatívy odmeňovaný. Zdôraznil, že počas tejto služobnej pohotovosti je pracovník povinný byť v zariadení zamestnávateľa alebo mimo neho, pričom má byť pripravený na výkon práce na požiadanie svojho zamestnávateľa. Pokiaľ nie je zásah, v takom prípade žalobca môže odpočívať alebo sa venovať inej činnosti (teda v čase, keď sa od neho nežiada výkon práce). Rovnako tak v zmysle platnej legislatívy pri takto nariadenej služobnej pohotovosti je v mieste vykonávania štátnej služby určený resp. vymedzený priestor na odpočinok, čo znamená, že zamestnávateľ si je vedomý a dokonca vytvára podmienky na oddych (spánok) zamestnanca, t.j. žalobcu. To znamená, že v čase služobnej pohotovosti sa od žalobcu nevyžaduje „aktívna činnosť“ a teda mimo času skutočného výkonu práce môže žalobca odpočívať alebo sa venovať inej činnosti. Počas služobnej pohotovosti žalobca nemusí uskutočňovať žiaden výkon práce z vlastnej iniciatívy, ale iba na základe pokynu svojho zamestnávateľa. V zhrnutí to znamená, že žalobca nemusí byť bdelý a aktívny počas celej dĺžky trvania služobnej pohotovosti. Napriek tomu zamestnávateľ žalobcovi vypláca dohodnutú odmenu za takto strávený čas, t.j. nie len za vykonanú prácu, ale aj za takúto neaktívnu časť práce. Žalobca dostáva za takto stanovený čas pracovnú odmenu, ktorou mu zamestnávateľ kompenzuje to, že v prípade potreby (zásahu) bude k dispozícii. Žalobca žiadnym spôsobom neoznámil svojmu zamestnávateľovi, že odmieta vykonávať služobnú pohotovosť.

V ďalšom uviedla, že z rozhodnutia Súdneho dvora Európskej únie vo veci C-742/19 (bod 98) vyplýva, že článok 2 Smernice sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby sa doba, ktorú príslušník strávi zdržiavaním sa na svojom útvare počas služobnej pohotovosti bezprostredne nadväzujúcej na vykonávanie štátnej služby v rámci rozvrhnutia služobného času, pričom nevykonáva skutočnú prácu, odmeňovala iným spôsobom ako doba štátnej služby, počas ktorej tento príslušník plní služobné úlohy. Vzhľadom na uvedené má za to, že žalobca, z hľadiska odmeny vyplatenej v predmetnom období za vykonanú štátnu službu, nebol na svojich právach ukrátený.

Poukázala, že ani samotný žalobca v žalobe netvrdí, ani bližšie nepopisuje, že by sa tento zásah negatívne odrazil napr. v medziľudských vzťahoch či to, že by mal negatívny dopad na jeho zdravotný stav. Žalobca v žalobe žiadnym spôsobom nepreukázal, že by mu vznikol nárok na náhradu škody.

Pokiaľ žalobca ďalej opiera svoju žalobu aj o Rozsudok Súdneho dvora vo veci Günter Fuß, pričom tvrdí, že ide o skutkovo a právne identickú vec, aká je predmetom tohto sporu, tak uviedla, že s týmto tvrdením nemôžeme súhlasiť, nakoľko v danom prípade išlo o mestského hasiča, ktorého výkon služby sa značne odlišuje od príslušníka Hasičského a záchranného zboru, ktorého zriaďovateľom je štát, pričom príslušníci Hasičského a záchranného zboru požívajú rozsiahle výhody a osobitný systém sociálneho zabezpečenia. Žalobca pri vzniku služobného pomeru akceptoval všetky podmienky, ktoré sa vzťahujú na výkon štátnej služby príslušníka Hasičského a záchranného zboru v zmysle zákona č. 315/2001 Z. z. S plánovaným rozvrhom služobného času bol žalobca vždy oboznámený v súlade s § 86 ods. 4 zákona č. 315/2001 Z. z. čo potvrdzoval svojim podpisom. Rovnako bol žalobca vždy riadne oboznámený so všetkými internými predpismi a Kolektívnymi zmluvami, a to aj s tými, ktoré upravujú rozsah výkonu služby. Na základe uvedeného je zrejmé, že žalobca vedel o všetkých podmienkach výkonu služby a nikdy nedošlo k tomu, že by tieto podmienky namietal, a ani nikdy nepožiadal o ich vysvetlenie a ani iným spôsobom sa nedomáhal svojich práv, a rovnako nikdy neprišlo zo strany žalobcu k námietkam, ako sú jeho služby plánované.

K samotnej výške požadovanej nemajetkovej ujmy žalovaná uviedla, že sumu 5.000,-- eur považuje za zjavne neprimeranú a to aj s porovnaním výšky náhrad, ktorá je priznaná obetiam trestných činov. Poukázala na názor Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorý zdôraznil, že pri určovaní výšky náhrady za porušenie osobnostných práv musí byť zohľadnená výška náhrady, ktorá je priznaná za telesné zranenia alebo ktorá je priznávaná obetiam násilných činov, pričom náhrada za porušenie iných osobnostných práv by nemala bez existencie závažných a dostatočných dôvodov prevyšovať maximálnu výšku náhrady priznávanú za telesné zranenia alebo násilné činy. Má za to, že žalobca nepreukázal zásah do súkromného, rodinného života, či neoprávnený zásah, ktorý by sa odrazil v medziľudských vzťahoch, či nepriaznivosť zdravotného stavu v príčinnej súvislosti s výkonom povolania v takej miere, ktorá by odôvodňovala výšku nemajetkovej ujmy, ktorú žalobca požaduje. Dôkazné bremeno pritom zaťažuje žalobcu a má označiť skutkové tvrdenia dôležité pre rozhodnutie. Žalobca musí nielen tvrdiť, ale aj preukázať, aká ujma mu vznikla.

Žalovaná žiadala, aby súd konanie zastavil, vzhľadom na námietku Smernice 2003/88/ES, námietku nedostatku splnenia procesných podmienok konania, námietku nedôvodnosti žaloby a v prípade, že sa s uvedenými námietkami nestotožní, žiadala, aby súd žalobu zamietol a priznal jej náhradu trov konania.

4. V replike žalobca uviedol, že výkladom článku 2 ods. 2 Smernice 89/391/ES sa zaoberali viaceré rozhodnutia Súdneho dvora, pričom žalobca poukázal na rozhodnutie Pfeiffer C-397/01 bod 53, v ktorom SD EÚ uviedol, že čl. 2 ods. 2 predmetnej smernice nevylučuje z jej pôsobnosti služby civilnej ochrany ako také ale len určité osobitné činnosti týchto služieb, ak charakteristiky vlastné pre určité osobitné činnosti odporujú použitiu ustanovení tejto smernice. Poukazujúc na uvedené konštatoval, že výnimka z čl.2 ods.2 tejto smernice bola prijatá len za účelom zabezpečenia riadneho fungovania služieb nevyhnutných na ochranu verejnej bezpečnosti, zdravia a poriadku, ak nastane osobitne vážna situácia alebo situácia osobitného rozsahu, napríklad katastrofa, pre ktorú je typické, že nie je možné rozvrhnúť pracovný čas pre zásahové záchranné tímy. Z rozhodnutia C-52/04 (bod 57) Personalrat der E. D. je zrejmé, že na činnosti zásahových síl verejnej hasičskej služby sa nevzťahuje výnimka, uvedená v čl. 2 ods. 2 smernice č. 89/131/EHS ale tieto činnosti patria do pôsobnosti smernice, pokiaľ sú vykonávané za obvyklých podmienok. Aj z rozhodnutia C-518/15 R.Matzak vyplýva, že smernica 2003/88/ES sa má uplatniť na činnosť hasičského zboru bez ohľadu na charakter vykonávanej činnosti.

V tejto súvislosti žalobca poukázal na čl. 17 ods. 2 bod III) smernice, ktorá výslovne uvádza, že sa vzťahuje aj na protipožiarne služby a služby civilnej ochrany. Z uvedených dôvodov žalobca nesúhlasil s tvrdením žalovanej, že by sa predmetná smernica nevťahovala na protipožiarne služby a na služby civilnej ochrany.

Vo vzťahu k námietke pasívnej vecnej legitimácie žalobca uviedol, že táto vyplýva zo zodpovednosti štátu za správnu transpozíciu smernice do právneho poriadku, pričom za Slovenskú republiku koná Ministerstvo vnútra ako ústredný orgán štátnej správy pre Hasičská a záchranný zbor podľa § 11 písm.

c) zákona č. 575/2001 Z.z.. V tejto súvislosti poukázal žalobca aj na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 11Co/90/2022 zo dňa 31.5.2023. Žalobca taktiež poukázal na fakt, že slovenský zákonodarca rozhodol, že smernica 2003/88/ES bude transponovaná do zákona č. 315/2001 Z.z., čo vyplýva z prílohy č. 4 v bode 6 tohto zákona, pričom samotné rozvrhnutie pracovného času žalobcu prekračuje maximálny týždenný pracovný čas, čo odporuje čl. 6 písm. b) Smernice, čo vyplýva z pripojeného prehľadu týždennej dochádzky žalobcu.

Napriek tvrdeniu žalovanej o správnej transpozícií Smernice, praktický dôsledok aplikácie zákona č. 315/2001 Z.z. negarantuje 48 hodinový týždenný pracovný čas pre členov Hasičského zboru SR a rovnako z predmetného zákona nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť ich týždenného služobného času (§85 a § 92 zákona č. 315/2001 Z.z.). Práve naopak, iba v prípade, ak dôjde k výkonu počas tejto pohotovosti, uvedené sa považuje za štátnu službu nadčas (§122 ods. 2 zákona č. 315/2001 Z.z.).

Žalobca poukázal na to, že smernica 2003/88/ES neupravuje žiadnu prechodnú kategóriu medzi pracovným časom a časom odpočinku vo forme služobnej pohotovosti hasiča na pracovisku, preto je nevyhnutné považovať služobnú pohotovosť za súčasť pracovného času. Keďže zo strany žalovaného k uvedenému nedochádza, pravidelne jeho týždenný pracovný čas prekračuje dovolený limit 48 hodín, a teda porušuje ustanovenie čl. 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES. Opätovne žalobca poukázal na judikatúru SD EÚ, na ktorú poukazoval už v žalobe, pričom konštatoval, že z týchto rozhodnutí je zrejmé, že pracovnú pohotovosť ako hasičov, tak aj lekárov a lekárskych záchranárov, je nevyhnutné zaradiť do pracovného času a to bez ohľadu na intenzitu činnosti pracovníka, keďže relevantnou skutočnosťou je dispozícia zamestnanca zamestnávateľovi.

Žalobca taktiež konštatoval, že žalovaná napriek tomu, že poukázala na jednotlivé ustanovenia zákona č. 315/2001 Z.z., do ktorých bola transponovaná smernica 2003/88/ES, sa nezaoberala tou skutočnosťou, či štát nie je povinný garantovať 48-hodinový týždenný pracovný čas aj počas referenčného obdobia, keďže žiadne ustanovenie smernice nespája so zavedením referenčných období možnosť nerešpektovať povinnosti vyplývajúce z čl. 6 písm. b) Smernice. V tejto súvislosti žalobca poukázal na rozsudok C-254/18 z 11.4.2019. Vo vzťahu k jednotlivým náležitostiam pre priznanie nároku na náhradu škody žalobca poukázal na bod 59 rozhodnutia G.Fuß, pričom konštatoval, že škoda žalobcovi mala vzniknúť v dôsledku straty času na odpočinok, nemožnosti voľne disponovať so svojim časom, venovať sa sebe, rodine, oddychovať a regenerovať svoje sily. Keďže neexistuje v slovenskom právnom poriadku úprava konania o náhradu škody spôsobenej porušením úniových práv, v dôsledku toho žalobca analogicky vychádzal z ustanovení § 11-13 OZ v spojení s § 17 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Vo vzťahu k výpisom z dochádzkového systému SAP žalobca uviedol, že evidencia pracovného času obsahuje jednak plánovaného hodiny ale taktiež aj skutočne odpracované hodiny. Taktiež za nedôvodnú považoval aj námietku žalovanej, že najskôr mal žalobca upozorniť svojho zamestnávateľa, nakoľko by bolo v rozpore s princípom efektivity uložiť poškodeným osobám povinnosť využívať všetky právne prostriedky, ktoré sú im k dispozícií, ak by im to spôsobilo neprimerané ťažkosti alebo by to nebolo možné od nich rozumne vyžadovať. Uvedenú námietku vyhodnotil ako prenášanie zodpovednosti členských štátov za dodržiavanie práva únie na jednotlivcov a umožňovalo by v prípade nesplnenia povinnosti vyňať nároky z uplatňovania v konaní pred súdom, čo odporuje zásadám úniového práva (bod 83 C-429/09).

Vo vzťahu k výške priznávaného nároku na náhradu škody žalobca poukázal, že v obdobných prípadoch sú priznávané sumy od 2500,- Eur do 6167,21 Eur, pričom uviedol konkrétne sumy a sp.zn. jednotlivých rozhodnutí. Vo vzťahu ku konkrétnym skutočnostiam, ktorými mala byť žalobcovi spôsobená škoda, tento poukázal na stratu niekoľkých stoviek hodín voľného času a času potrebného na regeneráciu pracovných síl, v dôsledku čoho len samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením. Žalobca dal do pozornosti závery, vyplývajúce z rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 2Co/20/2023 z 30.3.2023, v ktorých sa odvolací súd vysporiada s totožnými námietkami žalovaného ako v predmetnom konaní. Žalobca v replike taktiež súdu predložil výpočet priemerného týždenného pracovného času žalobcu, vypracovaného s článkom 6 písm. b) a čl.16 písm. b) Smernice.

5. Žalovaná v duplike zotrvala na svojich tvrdeniach, najmä na výklade pôsobnosti Smernice 2003/88/ES a trvá na tom, že dotknuté právne predpisy transponovali čl. 6 správok. Poukázala na to, aby súd

dôsledne rozlišoval škodu a nemajetkovú ujmu a znova namietala nedostatok svojej pasívnej vecnej legitimácie a žiadala, aby súd konanie zastavil alebo žalobu zamietol.

6. Súd vykonal dokazovanie oboznámením sa s listinnými dôkazmi predloženými žalobcom, najmä prehľadom o dochádzke žalobcu zo systému SAP, ktoré žalovaná nepoprela a preto údaje z predložených listinných dôkazov považoval za nesporné. Oboznámil sa s písomnými vyjadreniami strán sporu, vypočul žalobcu a zistil nasledovný skutkový stav.

7. Predloženým prehľadom o odpracovaných hodinách žalobcu za obdobie od 3. 7. 2020 do 2. 7. 2023 zo systému SAP mal súd za preukázané, že žalobca v uvedenom období počas 30 kalendárnych týždňov odpracoval v tom-ktorom kalendárnom týždni viac ako 48 hodín.

8. Žalobca vo svojej výpovedi pred súdom uviedol, že je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru záchrannej brigády HaZZ v Humennom od r. 2004 a v r. 2009 sa mu narodili deti dvojčatá. Odvtedy začal pociťovať nedostatok času, ktorý môže venovať deťom a rodine. Jeho pracovný čas je rozvrhnutý tak, že je v práci 24 hodín a za tým nasledujú 48-hodinové oddychové dni, avšak po príchode z 24-hodinovej zmeny nasleduje ešte pohotovosť, v rámci ktorej musí byť na telefóne.

Uviedol, že čím boli deti väčšie, tým viac pociťoval ujmu spôsobenú tým, že im nemôže venovať dostatok času, najmä počas víkendov, keď mal nariadenú či už pracovnú pohotovosť alebo mal 48-hodinovú zmenu. Chcel zabezpečiť najmä to, aby deti nesedeli len doma pri počítači a preto začali chodiť na rôzne krúžky a bolo potrebné im zabezpečiť dopravu. Dvojčatá majú v súčasnosti 14 rokov a spolu s manželkou majú ešte 13-ročnú dcéru. Uviedol, že deťom na úkor svojej práce nemohol venovať dostatok času a venovať sa im tak ako iní rodičia.

Ďalším problémom je to, že sa nemôže dostatočne venovať svojej matke, ktorá býva vo vzdialenosti 35 km od jeho bydliska a vzhľadom na jej pokročilý vek, je potrebné sa o ňu postarať a najmä voziť na rôzne lekárske úkony a vyšetrenia. Toto mohol vybaviť len v rámci svojho voľna, pričom po príchode z práce bol mimoriadne unavený.

Výkon práce sa odzrkadlil aj na jeho zdraví, lebo má určité zdravotné problémy týkajúce sa gastroenterológie, čo pripisuje stresu, ktorý pociťuje v zamestnaní. Stres pociťuje pri každom výjazde a hlásení z vysielačky, lebo sa okamžite musí obliecť, obuť a ísť na výjazd. Takéto situácie uňho vyvolávajú veľký stres, na ktorý sa dá postupne zvyknúť, ale nie v celom rozsahu.

Výkonu povolania pripísal aj určitú manželskú krízu, lebo manželka nebola spokojná s tým, že si nemôže zobrať v práci voľno, kedy je to potrebné, ale musí sa prispôsobiť aj iným zamestnancom. Nemôže si zobrať napríklad hodinu voľna alebo odísť s deťmi na lekárske vyšetrenie, ak je to potrebné. Neostáva mu ani osobný čas, ktorý by mohol venovať sebe alebo priateľom, alebo svojim koníčkom a záľubám.

9. Podľa Článku 7, druhá, tretia veta Ústavy SR, právne záväzné akty európskych spoločenstiev a európskej únie majú prednosť pred zákonmi SR. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa článku 120 ods. 5.

Podľa Článku 19. ods. 2 Ústavy SR, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa Článku 40. Ústavy SR, každý má právo na ochranu zdravia. Na základe zdravotného poistenia majú občania právo na bezplatnú zdravotnú starostlivosť a na zdravotnícke pomôcky za podmienok, ktoré ustanoví zákon.

Podľa Článku 144 ods. 1 Ústavy SR, sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí, a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa článku 7 ods. 2 a 5 a zákonom.

10. Minimálne požiadavky na bezpečnosť a ochranu zdravia pre organizáciu pracovného času ustanovuje Smernica 2003/88/ES Európskeho parlamentu a Rady zo 4. novembra 2003 o niektorých aspektoch organizácie pracovného času (ďalej len „smernica“) .

Podľa článku 1. bod 2. smernice, táto smernica sa vzťahuje na: a) minimálnu dobu denného odpočinku, týždenného odpočinku a ročnej dovolenky, prestávky v práci a na prvý týždenný pracovný čas a b) určité aspekty nočnej práce, práce na zmeny a rozvrhnutie práce.

Podľa článku 1. bod 3. smernice, táto smernica sa vzťahuje na všetky odvetvia, verejné a súkromné, v zmysle článku 2 smernice 89/391/EHS bez toho, aby boli dotknuté články 14, 17, 18 a 19 tejto smernice. Táto smernica sa nevzťahuje na námorníkov definovaných v smere 1999/63/ES bez toho, aby bol dotknutý článok 2 ods. 8 tejto smernice.

Podľa článku 2. ods. 1 smernice na účely tejto smernice platia tieto definície: 1. „pracovný čas“ je príslušný čas, počas ktorého pracovník pracuje podľa pokynov zamestnávateľa a vykonáva svoju činnosť alebo povinnosti v súlade s príslušnými právnymi predpismi a/alebo praxou.

Podľa článku 6 písm. b) smernice členské štáty musia zabezpečiť zabezpečenie toho, že v súlade s potrebou chrániť bezpečnosť a zdravie pracovníkov: a) týždenný pracovný čas bude obmedzený zákonmi, inými právnymi predpismi alebo správnymi opatreniami alebo kolektívnymi zmluvami alebo dohodami medzi sociálnymi partnermi; b) priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

Podľa článku 16. písm. b) smernice, členské štáty môžu ustanoviť pre uplatňovanie článku 6 (maximálny týždenný pracovný čas) referenčné obdobie nepresahujúce štyri mesiace.

Podľa článku 17. bod 1. smernice, pri zachovaní náležitého zreteľa na všeobecné zásady ochrany bezpečnosti a zdravia pracovníkov sa členské štáty môžu odchýliť od uplatňovania článkov 3 až 6, 8 a 16, keď vzhľadom na osobitnú povahu príslušných činností sa trvanie pracovného času nemeria a/alebo nie je vopred určené alebo si ho môžu určiť sami pracovníci a najmä v prípade:
a) vrcholových riadiacich pracovníkov alebo iných osôb s právomocou nezávislého rozhodovania;
b) rodinných pracovníkov alebo
c) pracovníkov slúžiacich náboženské obrady v kostoloch a náboženských spoločenstvách.

Podľa článku 17. bod 3. písm. iii) smernice, v súlade s odsekom 2 tohto článku sa môžu vykonať odchýlky článkov 3, 4, 5, 8 a 16: služby tlače, rádia, televízie, filmovej tvorby, pôšt a telekomunikácií, sanitky, protipožiarne služby a služby civilnej ochrany.

11. Podľa § 1 od. 2 zákona č. 315/2001 Z.z. o hasičskom a záchrannom zbore v znení účinnom v rozhodnom období (ďalej len „Zákon“), tento zákon upravuje aj štátnu službu a právne vzťahy, ktoré súvisia so vznikom, zmenami a so skončením štátnej služby príslušníkov Hasičského a záchranného zboru a príslušníkov Horskej záchrannej služby.

Podľa § 85 ods. l Zákona, služobný čas príslušníka je časový úsek, v ktorom príslušník vykonáva štátnu službu a je k dispozícii služobnému úradu.

Podľa § 85 ods. 2 Zákona, služobný čas príslušník je 40 hodín týždenne. Skrátenie týždenného služobného času príslušníka možno dohodnúť v kolektívnej zmluve vyššieho stupňa.

Podľa § 86 ods. 1 a 2 Zákona, služobný čas príslušníkov môže byť rozvrhnutý nerovnomerne. Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas príslušníkov je rozvrhnutý na obdobie šiestich mesiacov. Pri nerovnomernom rozvrhnutí nesmie byť dĺžka služobného času v jednotlivých služobných dňoch vyššia ako 18 hodín. Celková dĺžka vykonávania štátnej služby a na ňu bezprostredne nadväzujúcej určenej služobnej pohotovosti v mieste vykonávania štátnej služby je najviac 24 hodín v služobnom dni.

Podľa § 91 ods. 1 až ods. 3 Zákona, štátnou službou nadčas je štátna služba vykonávaná nad rámec určeného služobného času. Štátna služba nadčas sa môže písomne nariadiť v naliehavom záujme štátnej služby, a to aj na dni služobného pokoja; ak ju nie je možné vopred písomne nariadiť, nariadi sa ústne a po jej skončení sa bezodkladne o tom urobí písomný záznam. Nepretržitý odpočinok medzi dvoma služobnými dňami sa nesmie pritom skrátiť na menej ako osem hodín. V kalendárnom roku možno príslušníkovi prikázať štátnu službu nadčas v rozsahu najviac 300 hodín.

Podľa § 92 ods. 1 Zákona, služobný úrad určuje príslušníkovi služobnú pohotovosť v štátnej službe v mieste vykonávania štátnej služby, ktorá bezprostredne nadväzuje na vykonávanie štátnej služby podľa § 86 ods. 2 v rámci rozvrhnutia služobného času.

Podľa ustanovenia § 97 ods. I písm. h) Zákona, ako vykonávanie štátnej služby sa posudzuje čas náhradného voľna za štátnu službu nadčas a náhradného voľna za štátnu službu vo sviatok.

Podľa § 122 ods. 3 Zákona, náhrada za služobnú pohotovosť podľa odsekov 1 a 2 nepatrí za čas, v ktorom došlo počas jej trvania k vykonaniu štátnej služby; takéto vykonávanie štátnej služby je štátnou službou nadčas.

12. Podľa § 11 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka (ďalej len „Občiansky zákonník“), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

Podľa ustanovenia § 13 ods. 1 až ods. 3 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie. Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

13. Podľa Čl. 3. ods. 1 CSP, každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

14. V konaní sa žalobca domáhal nahradenia škody formou nemajetkovej ujmy, ktorá mu podľa jeho tvrdení vznikla tým, že žalovaný nesprávne transponoval Smernicu EP a R č. 2003/88/ES do zákona č. 315/2001 Z.z. o Hasičskom záchrannom zbore, tento zákon neustanovuje maximálne vymedzenie dĺžky týždenného pracovného času v rozsahu 48 hodín. V zmysle tohto zákona ani služobná pohotovosť nie je súčasťou týždenného služobného času.

Žalobca je príslušníkom Hasičského a záchranného zboru SR s miestom výkonu štátnej služby v Humennom a okolí. V období od 3. 7. 2020 do 2. 7. 2023 týždenný pracovný čas žalobcu prekročil dĺžku týždenného pracovného času v rozsahu 48 hodín určeného Smernicou EP a R č. 2003/88/ES zo dňa 04.11.2003 a to celkovo 33 krát počas 15 mesiacov.

V rokoch 2020-2021 žalobca pracoval na 17 hodinové zmeny a na ne nadväzovala 7 hodinová služobná pohotovosť, v rokoch 2022-2023 pracoval na 16 hodinové zmeny a na ne nadväzovala 8 hodinová služobná pohotovosť. Do služobného času žalobcu zo strany v uvedených rokoch nebol započítavaný čas služobnej pohotovosti.

Tieto skutočnosti v konaní neboli sporné.

15. Žalovaný v konaní v prvom rade namietal nedostatok pasívnej vecnej legitimácie na jeho strane a z uvedeného dôvodu žiadal žalobu zamietnuť.

Aktívnou vecnou legitimáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - navrhovateľovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúmavanie vecnej legitimácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane navrhovateľa), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane odporcu) je imanentnou súčasťou súdneho konania (porov. rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29.06.2010, sp. zn. 2Cdo/205/2009).

Predpokladom úspešnosti žaloby je preukázanie toho, že strany sporu sú vecne legitimované (t.j. že žalobu podal nositeľ určitého hmotnoprávneho oprávnenia proti tomu, kto je z hľadiska hmotnoprávneho nositeľom tomu zodpovedajúcej povinnosti).

16. Súd je toho názoru, že žalovaná je v danej právnej veci pasívne vecne legitimovaná. Slovenská republika, v zastúpení Ministerstvom vnútra SR, predstavuje garanta riadnej transpozície Smernice do zákona č. 315/2001 Z.z., pokiaľ ide o nezarátanú pracovnú pohotovosť hasiča na pracovisku počas jej neaktívnej časti do pracovného času, keďže absentujúca alebo nesprávna transpozícia Smernice EÚ do noriem vnútroštátneho práva je výsledkom zákonodarného a legislatívneho procesu. Ide teda o objektívnu zodpovednosť štátu, ktorá tu existuje bez ohľadu na to, ktorý konkrétny verejný orgán sa porušenia práva EÚ dopustil, resp. ktorý z orgánov by mal povinnosť škodu podľa vnútroštátnych noriem nahradiť.

Za dodržiavanie, rešpektovanie a zabezpečenie dodržiavania a rešpektovania práva Európskej únie sú zodpovedné jednotlivé členské štáty EÚ a v prejednávanej veci je týmto zodpovedným subjektom Slovenská republika. Zo samotného rozsudku Súdneho dvora EÚ vo veci G. Fuß vyplýva, že v prípade porušenia práva na dodržiavanie 48 hodinového pracovného času poškodený má právo domáhať sa náhrady škody proti členskému štátu. Žalovaná teda disponuje pasívnou legitimáciou a žalobca teda dôvodne uplatnil nárok na náhradu škody z dôvodu porušenia práva Európskej únie voči Slovenskej republike ako pasívne legitimovanej strane sporu, v mene ktorej koná ústredný orgán verejnej správy, do ktorého pôsobnosti patrí oblasť štátnej správy pre Hasičský a záchranný zbor SR.

Súd v tomto smere ešte poukazuje, že v otázkach neupravených normami komunitárneho práva, resp. judikatúrou SDEÚ v sporoch o nárokoch na náhradu škody spôsobenej jednotlivcovi porušením práva Únie členským štátom, sa subsidiárne použije vnútroštátne právo pri zachovaní princípu rovnocennosti (ekvivalencie) a účinnosti (efektivity). Zásada rovnocennosti znamená, že vnútroštátny súd nemôže v prípade konania s úniovým prvkom aplikovať prísnejšie procesnoprávne alebo hmotnoprávne pravidlá ako tie, ktoré by aplikoval v konaniach bez úniového prvku s podobným predmetom, čo znamená, že dotknutý subjekt musí mať možnosť uplatniť si nárok, ktorý mu vyplýva z úniovej právnej normy za takých podmienok, za akých by si mohol nárok uplatniť založený na podobnej vnútroštátnej právnej norme bez úniového prvku. Zásada účinnosti - efektivity znamená, že procesné predpisy, ktoré platia vo vnútroštátnych konaniach určených na zabezpečenie ochrany práv, ktoré zakladá úniové právo v prospech právnych subjektov, nemôže byť upravené takým spôsobom, ktorý by výkon práv priznávaných úniovým právnym poriadkom prakticky znemožňoval alebo nadmerne sťažoval.

Z vyššie uvedeného je zrejmé, že pokiaľ pre takto vymedzenú oblasť zodpovednosti štátu neexistuje špecializovaná vnútroštátna právna úprava, namieste je využitie právnej úpravy obsahom a účelom čo najbližšej v zmysle zásad analógie iuris a analógie legis rešpektujúc princípy úniového práva. Vo všeobecnosti otázku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci upravuje zákon č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov, ktorý v § 4 písm. e) vymedzuje ako za škodu zodpovedný orgán konajúci v mene štátu ministerstvo, či iný ústredný orgán štátnej správy, ak v dôsledku nesprávneho prebratia smernice EÚ alebo v dôsledku nedodržania lehoty určenej na prebratie, vznikla škoda pri výkone verejnej moci v oblasti štátnej správy, ktorá patrí do pôsobnosti tohto ministerstva alebo tohto ústredného orgánu štátnej správy. Zodpovednosť štátu, za ktorý koná zákonom označený orgán je však daná len v prípade, ak existuje nezákonné rozhodnutie, či nesprávny úradný postup, v príčinnej súvislosti s ktorými vznikla škoda. Sporová vec sa týka porušenia práva Únie pre absentujúcu, resp. nesprávnu transpozíciu Smernice do zákona č. 315/2001 Z.z., pretože do pracovného času hasiča sa nezarátava aj jeho pracovná pohotovosť na pracovisku počas jej neaktívnej časti (§ 12 ods. 6 v spojení s § 193 zákona č. 315/2001 Z.z vylúčil aplikáciu § 96 ods. 2 Zákonníka práce na služobné pomery hasičov). Absentujúca alebo nesprávna transpozícia Smernice EÚ do noriem vnútroštátneho práva je výsledkom zákonodarného a legislatívneho procesu, ktorý je v zmysle § 9 vylúčený z pôsobnosti zákona č. 514/2003 Z.z., keďže za nesprávny úradný postup sa nepovažuje postup alebo výsledok postupu Národnej rady SR pri výkone jej pôsobnosti podľa Článku 86 písm. a), d) Ústavy SR a postup alebo výsledok postupu vlády SR pri výkone jej pôsobnosti podľa Článku 119 písm. b/Ústavy SR.

17. Žalovaná v konaní ďalej namietala, že dotknutá smernica bola do právneho poriadku Slovenskej republiky transponovaná správne a tvrdila, že paragrafové znenie zákona o HaZZ neodporuje dotknutej

smernici. Z citovaných paragrafových znení zákona o HaZZ však nevyplýva, že by služobná pohotovosť hasičov v mieste výkonu služby bola považovaná za súčasť služobného času. Čas služobnej pohotovosti, pokiaľ nedochádza k služobným výjazdom, sa do služobného času nezapočítava a práve v tom spočíva rozpor s právom Európskej únie. Žalovaná argumentovala, že nemožno výkon neaktívnej služobnej pohotovosti započítať do pracovného služobného času. Služobnú pohotovosť zákon explicitne nezaraďuje do výkonu štátnej služby, práve naopak, z § 86 zákona o HaZZ pri nerovnomernom rozvrhnutí služobného času vyplýva, že zákon rozlišuje medzi dĺžkou vykonávania štátnej služby a na ňu nadväzujúcou služobnou pohotovosťou v mieste vykonávania štátnej služby. Rozlíšenie vyplýva z § 122 ods. 3 zákona o HaZZ, pretože ak počas trvania služobnej pohotovosti dôjde k vykonaniu výjazdu, až takéto vykonávanie je štátnou službou. Podľa citovanej smernice je pracovný čas aj čas pracovnej pohotovosti a pohotovostnej služby, počas ktorej je pracovník fyzicky prítomný na pracovisku a 48-hodinová hranica pre priemerný týždenný pracovný čas zahŕňa nadčasy aj pracovnú pohotovosť. Zákon o HaZZ umožňuje zamestnávateľovi nezapočítať neaktívnu časť služobnej pohotovosti do služobného času a rozvrhnúť žalobcovi služobný pracovný čas tak, že tento presiahne maximálnu hranicu stanovenú v článku 6 písm. b) smernice.

Súd dospel k záveru, že žalovaná v rámci preberania smernice 2003/88/ES po vstupe do Európskej únie nezohľadnila skutočnosť, že pracovná (služobná) pohotovosť predstavuje pracovný (služobný) čas pracovníka. Cieľ článku 6 písm. b) smernice 2003/88/ES nebol v prípade zákona č. 315/2001 Z. z. dosiahnutý. Vo všeobecnosti platí, že smernica ako špecifický prameň práva Únie vyžaduje od členských štátov, aby dosiahli cieľ sledovaný smernicou prijatím transpozičných opatrení vo svojom právnom poriadku. Na tento účel musia byť ustanovenia smernice prebraté tak, aby bola ich záväznosť nespochybniteľná, aby sa zachovala ich konkrétnosť, presnosť a jasnosť a aby sa prebratím smernice do vnútroštátneho práva dosiahol stav, ktorý je v súlade s účelom sledovaným smernicou a zaručuje jej úplnú účinnosť v členskom štáte. Z hľadiska prejednávaného sporu článok 6 písm. b) smernice 2003/88/ES jednoznačne stanovuje, že priemerný pracovný čas pre každé obdobie siedmich dní vrátane nadčasov neprekročí 48 hodín.

Súdny dvor EU potvrdil, že pracovný čas zodpovedajúci pracovnej pohotovosti a pohotovostnej službe, počas ktorých je dotknutý pracovník fyzicky prítomný na pracovisku, je súčasťou pojmu pracovný čas a nesmie prekročiť maximálny týždenný pracovný čas ustanovený smernicou 2003/88/ES. Nakoľko aj žalobca musí byť počas výkonu služobnej pohotovosti k dispozícii zamestnávateľovi na pracovisku, celý čas služobnej pohotovosti je potrebné započítavať do pracovného času žalobcu. Bez vplyvu na porušenie článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES je preto aj skutočnosť, že za pracovnú pohotovosť je žalobcovi vyplácaná náhrada. Súdny dvor EU dodal, že ak povaha a rozsah povinností a režim zodpovednosti, ktorý sa vzťahuje na pracovníka, vyžadujú jeho fyzickú prítomnosť na mieste výkonu práce, resp. povinnosť byť pre svojho zamestnávateľa k dispozícii a obmedzenia uložené tomuto pracovníkovi počas doby pohotovosti sú takej povahy, že objektívne a veľmi významne ovplyvňujú možnosť tohto pracovníka slobodne nakladať v tejto dobe s časom, v rámci ktorého sa od neho výkon práce nepožaduje, a venovať tento čas svojim vlastným záujmom, predstavuje táto doba služobnej pohotovosti pracovný čas pracovníka (C-214/20 zo dňa 11.11.2021, C-580/19 zo dňa 09.03.2021, C-107/19 zo dňa 09.09.2021 a C-344/19 zo dňa 09.03.2021).

Podľa rozsudku Súdneho dvora C-518/2015 Matzar členské štáty sa nemôžu pokiaľ ide o určité kategórie hasičov prijatých do verejných hasičských služieb odchýliť od súboru povinností vyplývajúcich z ustanovení tejto smernice, ktorá definuje pojmy pracovný čas a čas odpočinku. Článok 15 smernice neumožňuje, aby členské štáty ponechali v platnosti alebo prijali menej reštriktívnu definíciu pojmu pracovný čas. Článok 2 smernice sa má vykladať tak, že čas pracovnej pohotovosti, ktorú pracovník trávi doma s povinnosťou reagovať na výzvu zamestnávateľa do ôsmich minút, čo do značnej miery ovplyvňuje jeho možnosti venovať sa iným činnostiam sa má považovať za pracovný čas.

Uvedený názor je podporený tiež závermi uznesenia Súdneho dvora EÚ vo veci C-52/04 Personalrat der Feuerwehr Hamburg, podľa ktorých čl. 2 Smernice 89/391/EHS a čl. 1 ods. 3 Smernice 2003/88/ ES, sa majú vykladať v tom zmysle, že činnosti vykonávané zásahovými silami takej verejnej požiarnej služby, akou je verejná služba, o ktorú ide v konaní vo veci samej, obvykle patria do pôsobnosti uvedených smerníc, takže čl. 6 bod 2 Smernice 2003/88/ES v zásade bráni prekročeniu maximálnej hranice 48 hodín určenej ako maximálny týždenný čas, vzťahujúcej sa aj na služby hliadky. Jeho prekročenie je však možné v prípade výnimočných okolností takej závažnosti a rozsahu, ktoré dočasne prevážia cieľ

smerujúci k zabezpečeniu riadneho fungovania služieb nevyhnutných pre ochranu takých verejných záujmov, ako sú verejný poriadok, zdravie a bezpečnosť, nad cieľom spočívajúcim v zabezpečení bezpečnosti a zdravia pracovníkov pridelených do zásahových a záchranných jednotiek. Súdny dvor EÚ aj v tomto uznesení dospel k záveru, že jediným cieľom výnimky uvedenej v čl. 2 odsek 2 prvého pododseku Smernice 89/391/EHS bolo zabezpečenie riadnej činnosti služieb nevyhnutných na účely ochrany bezpečnosti, zdravia, tiež verejného poriadku v prípade závažných a svojim rozsahom mimoriadnych okolností, napr. v prípade katastrofy, pre ktoré je charakteristická najmä skutočnosť, že môžu pracovníkov vystaviť rizikám, ktoré nie sú zanedbateľné, pokiaľ ide o ich bezpečnosť alebo zdravie, a ktoré, vzhľadom na ich povahu, nie je možné zohľadniť pri rozvrhu pracovného času zásahových a bezpečnostných zložiek.

Ohľadom uvedenej žalovanou namietanej skutočnosti súd ešte uvádza, že na záver o porušení článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES nemá vplyv ani skutočnosť, že žalovaná v zmysle článku 16 písm. b) Smernice 2003/88/ES v spojení s článkom 17 ods. 3 písm. b) bod iii) Smernice 2003/88/ES uplatnil na výpočet priemerného pracovného času žalobcu referenčné obdobie 6 mesiacov (§ 86 ods. 1 druhá veta zákona č. 315/2001 Z. z.), pretože podľa výsledkov dokazovania v spornom období žalobcov priemerný služobný čas viackrát mesačne presiahol hranicu 48 hodín (za žalované obdobie to bolo 30 krát). Porušenie článku 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES vo vzťahu k žalobcovi je dostatočne závažné, pretože ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy Únie, ktorá pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času neponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu a súčasne ide o porušenie práva Únie, ktoré je v zjavnom rozpore s judikatúrou súdneho dvora (napr. C-429/09).

Súd sa okrem toho nestotožňuje ani so záverom žalovanej, že článok 17 ods. 1 Smernice 2003/88/ES umožňuje odklon od článku 6 Smernice 2003/88/ES v prípade príslušníkov Hasičského a záchranného zboru. Tento článok sa vzťahuje sa len na a) vrcholových riadiacich pracovníkov alebo iných osôb s právomocou nezávislého rozhodovania, b) rodinných pracovníkov alebo c) pracovníkov slúžiacich náboženské obrady v kostoloch a náboženských spoločenstvách. Pracovníkov protipožiarnej služby a služby civilnej ochrany sa týka článok 17 ods. 3 Smernice 2003/88/ES, ktorý neumožňuje odklon od článku 6 Smernice 2003/88/ES).

18. Ako nedôvodnú súd tiež vyhodnotil žalovanou namietanú skutočnosť, že ustanovenia Smernice EP a R č. 2003/88/ES sa na žalobcu ako hasiča nevzťahujú.

Čl. 6 písm. a) Smernice má priamy účinok, keďže priznáva jednotlivcovi práva, ktoré môžu jednotlivci uplatniť v konaní pred vnútroštátnymi súdmi, a teda poškodený pracovník má právo sa domáhať náhrady škody v prípade porušenia práva na dodržiavanie 48 hodinového týždenného pracovného času vyplývajúceho z čl. 6 písm. b) Smernice priamo proti členskému štátu.

K uvedenej argumentácii žalovanej súd tiež uvádza, že vychádzajúc z judikatúry Súdneho dvora EÚ je potrebné konštatovať, že z rozsahu úpravy Smernice nie sú vyňatí ani hasiči.

Súdny dvor EÚ v rozsudku C-429/09 z 25.11.2010 G. Fus uviedol, že z rozsahu úpravy tejto smernice nie sú vyňatí ani hasiči. V bode 33 konštatuje, že článok 6 písm. b) Smernice 2003/88 predstavuje pravidlo sociálneho práva Únie s osobitným významom, z ktorého má mať prospech každý pracovník, keďže je minimálnou požiadavkou určenou na zaistenie bezpečnosti a ochrany jeho zdravia, ktoré ukladá členským štátom povinnosť stanoviť 48 hodinovú hranicu pre priemerný týždenný pracovný čas, v súvislosti s ktorou je výslovne stanovené, že zahŕňa nadčasy, a od ktorej sa v prípade neprebratia článku 22 ods. 1 tejto smernice do vnútroštátneho práva nemožno v žiadnom prípade odchýliť, pokiaľ ide o také činnosti, ako je činnosť hasičov, o ktorú ide vo veci samej, hoci by k tomu došlo len prostredníctvom súhlasu dotknutého pracovníka. Členské štáty nemôžu jednostranne určiť rozsah pôsobnosti článku 6 písm. b) smernice 2003/88 tak, že uplatnenie tohto nároku pracovníkov na to, aby priemerný týždenný pracovný čas nepresahoval túto maximálnu hranicu, budú viazať na nejakú podmienku alebo ho určitým spôsobom obmedzia (obdobne aj rozsudky z 5. októbra 2004, Pfeifferai. C-397/01 až 103/01, s. I-8835, body 98 a 100, C-518/15 vo veci Matzak).

Smernica sa má uplatniť na činnosti hasičského zboru, aj keď sú vykonávané zásahovými silami v teréne a nezáleží na tom, či sú zamerané na boj proti požiarom alebo na poskytnutie pomoci iným osobám, ak sú vykonávané za obvyklých podmienok v súlade s poslaním im zvereným a to aj vtedy, keď

zásahy, ku ktorým môžu tieto činnosti viesť, sú svojím charakterom nepredvídateľné a môžu vystaviť pracovníkov určitým rizikám. Na účely Smernice nemôže byť pojem pracovníka vykladaný rôzne podľa vnútroštátnych právnych predpisov, ale má autonómny význam vlastný právu Únie, keď za pracovníka sa považuje každý, kto vykonáva skutočné a konkrétne činnosti pre zamestnávateľa a právna povaha pracovnoprávneho vzťahu z hľadiska vnútroštátneho práva nemôže mať nijaký dosah na postavenie pracovníka v zmysle práva Únie. Vzhľadom na uvedené sú irelevantné námietky žalovanej o tom, že Smernica sa nevzťahuje na postavenie žalobcu ako príslušníka hasičského zboru, a bez právneho významu je aj fakt, či hasič plní svoje úlohy v pracovnom (služobnom) pomere ako hasič dobrovoľný, mestský alebo štátny Článok 6 písm. b/ Smernice predstavuje v rozsahu, v akom ukladá členským štátom maximálnu hranicu priemerného týždenného pracovného času, ktorá musí byť ako minimálna požiadavka priznaná každému pracovníkovi, dôležité pravidlo sociálneho práva Únie, ktoré nemožno podrobiť akejkoľvek podmienke, alebo akémukoľvek obmedzeniu, a ktoré jednotlivcom priznáva práva, ktorých sa môžu dovolávať priamo pred vnútroštátnymi súdmi.

Na účely Smernice nemôže byť pojem pracovníka vykladaný rôzne podľa vnútroštátnych právnych predpisov, ale má autonómny význam vlastný právu Únie, keď za pracovníka sa považuje každý, kto vykonáva skutočné a konkrétne činnosti pre zamestnávateľa a právna povaha pracovnoprávneho vzťahu z hľadiska vnútroštátneho práva nemôže mať nijaký dosah na postavenie pracovníka v zmysle práva Únie.

19. Po vysporiadaní sa s vyššie uvedenými skutočnosťami tvrdenými žalovanou, súd následne pristúpil k posúdeniu dôvodnosti nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, k posúdenia splnenia zákonných predpokladov nároku uplatneného žalovaným na náhradu nemajetkovej ujmy a k posúdeniu výšky žalobcom uplatneného nároku.

Na základe vyššie uvedených skutočností súd dospel k záveru, že žalovaná zodpovedá za škodu spôsobenú žalobcovi porušením jeho práva vyplývajúceho z noriem Únie, predpoklady zodpovednosti vyplývajú z judikatúry Súdneho dvora, podľa ktorej štát zodpovedá jednotlivcovi za škodu spôsobenú porušením práva Únie, ak:
a) porušená norma práva Únie priznáva právo fyzickým osobám alebo právnickým osobám alebo zakladá povinnosti pre členský štát,
b) porušenie práva Únie je dostatočne závažné a
c) medzi porušením práva Únie členským štátom a vznikom škody jednotlivca existuje príčinná súvislosť s tým, že o výške náhrady škody vždy rozhoduje vnútroštátny súd.

Predpoklady, že žalovaný zodpovedá za škodu spôsobenú žalobcovi porušením jeho práva vyplývajúceho z noriem EÚ, súd mal splnené, pretože:
1. článok 6 písm. b) Smernice 2003/88/ES priznáva pracovníkom právo na priemerný týždenný pracovný čas vrátane nadčasov v rozsahu 48 hodín,
2. uvedené ustanovenie nebolo do právneho poriadku Slovenskej republiky prebraté správne, pretože slovenský právny poriadok umožňuje, aby priemerný týždenný pracovný čas žalobcu vrátane nadčasov presiahol 48 hodín,
3. porušenie uvedeného článku vo vzťahu k žalobcovi je dostatočne závažné, pretože ide o porušenie jasnej a konkrétnej normy EÚ, ktorá pokiaľ ide o hornú hranicu priemerného týždenného pracovného času neponecháva členským štátom priestor na voľnú úvahu a súčasne ide o porušenie práva, ktoré je v zjavnom rozpore aj s judikatúrou Súdneho dvora EU (napr. C-429/09) a
4. porušenie tejto normy malo za následok ukrátenie času na odpočinok žalobcu resp. času tráveného inak ako v mieste jeho pracoviska.

Súd vyhodnotil ako nedôvodnú námietku žalovanej, že medzi porušením práva Európskej únie a vznikom škody žalobcu nie je príčinná súvislosť z dôvodu, že žalobca neupozornil svojho zamestnávateľa na porušovanie jeho práva a nepožiadal ho o náhradu škody, a teda nevyvinul primerané úsilie na zamedzenie vzniku škody. Na postavenie žalobcu ako hasiča sa vzťahuje judikatúra súdneho dvora (rozsudky C-429/09 a C-445/06), z ktorej vyplýva, že Článok 6 písm. b/ smernice nevyžaduje, aby dotknutí pracovníci požiadali svojho zamestnávateľa o dodržanie minimálnych požiadaviek upravených týmto ustanovením a takýto postup by bolo v rozpore so zásadou efektivity uložiť poškodeným osobám povinnosť systematicky využívať všetky právne prostriedky, ktoré sú im k dispozícii, keď by to spôsobilo nadmerné ťažkosti alebo by to od nich nebolo možné rozumne vyžadovať, výkon práv priznaných

jednotlivcom priamo uplatniteľnými ustanoveniami práva Európskej únie by bol znemožnený alebo nadmerne sťažený, ak by ich návrhy na náhradu škody založené na porušení práva Európskej únie museli byť zamietnuté alebo čiastočne zamietnuté iba z dôvodu, že sa jednotlivci nedomáhali práva, ktoré im priznáva právo Európskej únie, a ktoré im vnútroštátny zákon odoprel.

20. Ujma môže nastať tak v majetkovej, ako i v nemajetkovej sfére osoby poškodenej. Nemajetková ujma je ujmou v osobnej sfére poškodeného. Náprava nesleduje cieľ navrátenia do pôvodného stavu či poskytnúť poškodenému peňažné zadosťučinenie, ale predstavuje skôr určité spravodlivé zmiernenie následkov vzniknutej ujmy.

Vnútroštátna právna úprava v zmysle zákona č. 315/2001 Z.z. v dôsledku nedostatočného transponovania smernice 2003/88/ES umožnila zamestnávateľovi, resp. služobnému úradu rozvrhnúť žalobcovi služobný čas tak, že tento presiahol maximálnu hranicu, stanovenú v čl.6 písm. b) smernice 2003/88/ES, v dôsledku čoho žalobca v rozhodnom období vykonával prácu nad čas povolený právom Únie, kedy sa vyžadovalo, aby bol nepretržite dostupný a plne k dispozícii svojmu zamestnávateľovi, pričom došlo k zásahu do práva žalobcu na súkromie, ktorého súčasťou je aj právo na rodinný život, teda právo utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách. Žalobca sa objektívne nemohol venovať rodine v rozsahu, v akom by chcel, ale najmä nemohol zo svojim časom voľne nakladať, nemohol sa venovať svojim záľubám. Pre nedostatok času nemohol ani oddychovať, hoci relax je vzhľadom na rizikovosť jeho práce nesmierne potrebný. Právo na odpočinok bolo u žalobcu permanentne niekoľko rokov porušované, napriek tomu, že plní v spoločnosti veľmi zodpovedné úlohy, ktoré neraz vyžadujú aj nasadenie vlastného života.

Súd nárok na náhradu nemajetkovej ujmy preto posúdil podľa právnej úpravy, ktorá je svojou povahou a účelom najbližšia uplatnenému nároku žalobcu, teda v zmysle ust. §§ 11 až 13 Občianskeho zákonníka. Žalobcovi vznikla ujma v nemajetkovej sfére tým, že v dôsledku vnútroštátnej úpravy žalobca musel reálne odpracovať viac, ako by bol povinný, ak by bola Smernica implementovaná správne. Súdmi SR pritom už bolo ustálené, že v zmysle slovenského právneho poriadku náhradu ujmy v nemajetkovej sfére možno zabezpečiť len cez inštitút ochrany osobnosti v zmysle § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka a nie cez inštitút náhrady škody, čo bude platiť aj pre prípad porušenia práva jednotlivca garantovaného právom EÚ.

21. Žalobca bol teda ukrátený v nemajetkovej sfére o čas odpočinku, ktorý mohol stráviť s blízkymi, fyzicky a psychicky regenerovať. V súlade s princípom rovnocennosti komunitárneho a vnútroštátneho práva, súd preto aplikoval ustanovenia o nároku na náhradu nemajetkovej ujmy priznávanej fyzickým osobám v prípade zásahu do ich osobnostných práv v zmysle § 13 v spojení s § 11 Občianskeho zákonníka zohľadniac pri určení výšky náhrady kritéria stanovené zákonom a vyplývajúce z judikatúrnej praxe.

Účelom stanovenia maximálneho týždenného pracovného času podľa Smernice 2003/88/ES je zabezpečenie potreby odpočinku, aby pracovník (žalobca) v dôsledku vyčerpania alebo iného nepravidelného rozvrhnutia práce nespôsobil úraz sebe ani spolupracovníkom alebo iným osobám a aby si krátkodobo alebo dlhodobo nepoškodil zdravie. Pokiaľ súčasne došlo k zásahu do práva žalobcu na súkromie a rodinný život (článok 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky), pretože musel reálne odpracovať viac, ako bol povinný v zmysle Smernice 2003/88/ES a na úkor svojich blízkych musel tráviť čas v práci a prichádzal o čas, ktorý by chcel a mohol venovať svojim najbližším, rodine, priateľom, záľubám, resp. iným aktivitám, ktoré nesúvisia s jeho pracovným zaradením, došlo k zásahu do práv osobnostných práv žalobcu.

So zreteľom na povahu osobnostného práva, ktoré bolo v danom prípade porušené a jeho okolnosti nemožno podmieňovať možnosť uplatnenia peňažnej satisfakcie požadovaním následku, ktorým je zníženie dôstojnosti, resp. vážnosti žalobcu v spoločnosti. Občianskoprávne prostriedky ochrany osobnosti uvedené v § 13 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka sú uvedené len príkladmo, právna úprava nevylučuje, aby fyzická osoba použila aj iné prostriedky ochrany. Z ustanovenia § 13 ods. 1Občianskeho zákonníka vyplýva, že fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov, aby boli odstránené následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie, pričom týmto zadosťučinením sa rozumie morálna satisfakcia. Vychádzajúc z povahy porušeného práva a okolností, za ktorých k porušeniu došlo (t. j. žalovaný ako členský štát Únie

neprijal opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie požiadavky, aby nebola prekročená maximálna hranica priemerného týždenného pracovného času podľa článku 6 písm. b/ Smernice 2003/88/ES) je dôvodný záver, že žaloba na upustenie od neoprávneného zásahu ani žaloba na odstránenie trvajúcich následkov nie je na mieste vzhľadom na subjekt zodpovednosti za neoprávnený zásah (štát). Rovnako neprichádza do úvahy ani morálna satisfakcia, ktorou sa podľa súdnej praxe rozumie predovšetkým ospravedlnenie, odvolanie výrokov a podobne. Aj z formulácie § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka vyplýva, že zníženie dôstojnosti a vážnosti fyzickej osoby v spoločnosti je len príkladom, kedy fyzickej osobe môže vzniknúť právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Berúc do úvahy judikatúru Súdneho dvora EU možno nárok na náhradu takto vzniknutej škody podľa únioového práva posúdiť ako nemajetkovú ujmu v zmysle slovenského práva.

22. Posúdenie výšky nemateriálnej ujmy je závislé od úvahy súdu. Súd vo svojom rozhodnutí musí uviesť dôvody, pre ktoré bola priznaná náhrada nemajetkovej ujmy v konkrétnej výške. Aj keď výška nemateriálnej ujmy je predmetom voľnej úvahy súdu, táto úvaha sa musí opierať o preskúmateľné hľadiská. Výška náhrady nemajetkovej ujmy je určovaná základnými zákonnými kritériami, a to predovšetkým závažnosťou vzniknutej ujmy a okolnosťami za ktorých k porušeniu práva došlo. Za závažnú ujmu treba považovať ujmu, ktorú fyzická osoba vzhľadom na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo, intenzitu zásahu, jeho trvanie alebo dopad a dôsledky považuje za ujmu značnú, pritom nie sú rozhodujúce jej subjektívne pocity, ale objektívne hľadisko, te dato, či by predmetnú ujmu takto v danom mieste a čase vnímala aj každá iná fyzická osoba. Samotná závažnosť ujmy v dôsledku neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti nie je jediným a výlučným kritériom pre určenie výšky nemajetkovej ujmy v peniazoch, súd musí prihliadnuť aj na okolnosti za ktorých k porušeniu práva došlo.

Súd konštatuje, že nemajetková ujma žalobcovi nevznikla tým, že pracovná pohotovosť je ohodnotená nižšie ako výkon v rámci pracovného času (Smernica uvedené nerieši), ale tým, že v dôsledku vnútroštátnej úpravy musel reálne fyzicky odpracovať viac, ako by bol povinný v tom prípade, ak by bola Smernica prebratá do zákona správne. Akékoľvek matematické výpočty vychádzajúce z výšky mzdy, resp. doplatku peňažnej náhrady, by preto neboli pre súd tým správnym meradlom pre stanovenie výšky nároku. Pre rozhodnutie súdu bol dôležitý rozsudok ESD vo veci C 429/09 G. Fus a jednoznačné znenie Smernice z ktorých vyplynula povinnosť žalovaného k náhrade škody ako nemajetkovej ujmy, ktorá žalobcovi vznikla.

Všeobecné okolnosti, za ktorých k porušeniu práva Európskej únie došlo, ktoré aj ESD v rozhodnutí vo veci C - 429/09 Fuss považoval za vážne, zakladajú v spojitosti s objektom zásahu (vnútorné prežívanie dôsledkov nerešpektovania limitu pracovného času žalobcom), intenzitou porušenia (prekračovanie limitu 48 hodín pravidelne vždy o niekoľko hodín týždenne - priemerne okolo 5 až 10 hodín) a jeho trvanie (v posudzovanom období 3 roky), potrebu odškodniť tým vzniknutú ujmu peňažnou náhradou.

Pri stanovení náhrady za zásahy žalovaného do nemajetkovej sféry žalobcu - práva na odpočinok, súkromie a rodinný život, súd prihliadal na vyššie uvedené kritéria v Rozsudku Fuss, a na závažnosť ujmy, ktorá mu takým (dostatočne závažným) zásahom vznikla, na následky takým zásahom vyvolané, okolnosti zásahu a v neposlednom rade aj na náhradu nemajetkovej ujmy, ktorá je priznávaná všeobecnými súdmi v iných prípadoch, keď súdy aplikujú ustanovenie § 13 Občianskeho zákonníka.

Žalobca do súčasnej doby vykonáva náročnú prácu nad čas povolený právom únie, ktorá vyžaduje aby bol nepretržite dostupný a plne k dispozícii svojmu zamestnávateľovi. Tým dochádza k zásahu do jeho práva na súkromie, ktorého súčasťou je aj právo na rodinný život, teda právo utvárať, udržiavať a rozvíjať vzťahy medzi členmi rodiny založené na silných citových väzbách. Žalobca sa objektívne nemôže venovať rodine v rozsahu v akom by chcel, ale najmä nemôže zo svojim časom voľne nakladať, nemôže sa venovať svojim záľubám. Pre nedostatok času nemôže v dostatočnom rozsahu oddychovať, hoci relax je vzhľadom na rizikovosť jeho práce nesmierne potrebný. Právo na odpočinok je u žalobcu permanentne niekoľko rokov porušované, napriek tomu, že plní v spoločnosti veľmi zodpovedné úlohy, ktoré neraz vyžadujú aj nasadenie vlastného života. Súd považuje pracovnú pozíciu žalobcu za vysoko zodpovednú, rizikovú a fyzicky aj psychicky náročnú.

Práca žalobcu ako hasiča je nielen náročná a riziková, ale aj veľmi dôležitá, nakoľko v súčasnosti okrem požiarov zasahujú hasiči aj pri dopravných nehodách, hromadných haváriách, živelných

pohromách, úniku nebezpečných, rádioaktívnych látok, množstve rôznych technických zásahov a rôznych záchranných prácach, pričom nezanedbateľná je aj ich osvetová činnosť ohľadom poučenia obyvateľstva a kontroly požiarneho zabezpečenia budov. O to viac sa javí potreba, aby žalobca ako hasič mal dostatok času na odpočinok, regeneráciu, súkromie, rodinný život, aby sa mohol venovať svojim záľubám, príp. aj aktivitám ktoré priamo, či nepriamo súvisia s výkonom jeho povolania

Aplikujúc vyššie uvedené kritériá súd v okolnostiach prípadu uzavrel, že žalobca bol v období od 3. 7. 2020 do 2. 7. 2023 ukrátený o čas odpočinku, ktorý by mohol tráviť regeneráciou svojich psychických a fyzických síl, ako aj budovaním vzťahov v rámci rodiny, keď tento čas musel tráviť výkonom pracovnej pohotovosti nad rámec stanovený Smernicou. Tento stav trval dlhodobo. Zároveň súd zohľadnil, že žalobca v konaní nepreukázal reálny trvalý, resp. závažný dopad tohto zásahu na jeho medziľudské vzťahy, rodinné vzťahy, prípadne na zhoršenie zdravotného stavu. Zohľadniac túto skutočnosť, ako aj doterajšiu súdnu prax v obdobných veciach súd dospel k záveru, že primeranou výškou nemajetkovej ujmy za posudzované obdobie je suma 2 500,- eur, v ktorej časti žalobe vyhovel a v prevyšujúcej časti žalobu zamietol.

23. Súd nezistil dôvody, pre ktoré by mal konanie zastaviť, lebo namietaný nedostatok splnenia procesných podmienok (žalovaná nemá vo veci vecnú pasívnu legitimáciu), námietka nedôvodnosti žaloby a námietka pôsobnosti Smernice 2003/88/ES by mali za následok zamietnutie žaloby. Vzhľadom na výsledky dokazovania súd podanej žalobe čiastočne vyhovel, keď zohľadnil porušenie práv na rodinný život žalobcu. Do zásahu práva na rodinný život došlo tým spôsobom, že žalobca nemohol venovať dostatok času svojim trom deťom z dôvodu nariadenej pracovnej pohotovosti a nedostatočného času na regeneráciu vlastných síl. Rovnako tak došlo k zásahu do práva na rodinný život aj vo vzťahu k matke žalobcu, ktorá je vo vyššom veku a vyžaduje si tak osobnú starostlivosť, ako aj sprevádzanie na rôzne lekárske úkony. Žalobca mal po 48-hodinnovej zmene na regeneráciu a oddych len 24 hodín, v rámci ktorých musel zabezpečiť starostlivosť o matku a venovať určitú pozornosť aj deťom. Najmä na starostlivosť o deti mu nezostával dostatok času a nemohol s nimi ísť k lekárovi, keď si to ich zdravotný stav vyžadoval, prípadne zabezpečiť odvoz na krúžky, ktoré navštevovali. V dôsledku neustáleho pociťovania stresu a nedostatku času sa u žalobcu prejavili aj zdravotné problémy v oblasti žalúdka, čo žalobca pripisuje jednoznačne následkom výkonu stresujúceho zamestnania. Zároveň uviedol, že mu zostáva len veľmi málo času na osobný život a venovanie sa vlastným záľubám.

V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol, lebo žalobca nepreukázal neprimeraný zásah do iných osobnostných práv, než tých, ktoré sú popísané vyššie a súd považoval priznanú výšku nemajetkovej ujmy za dostatočnú.

24. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

Súd žalobcovi priznal nemajetkovú ujmu vo výške 2.500,- eur z uplatnenej sumy 5.000,- eur a vo zvyšku žalobu žalobcu zamietol, pričom rozhodnutie o výške ujmy bola na úvahe konajúce súdu a to po zohľadnený konkrétnych okolností prejednávaného prípadu.

Zásadu úspechu treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nebolo by celkom spravodlivé požadovať od žalobcu, aby svoju ujmu podceňoval iba preto, aby potom nemusel hradiť trovy konania. V takom prípade, je pri rozhodovaní o náhrade trov konania potrebné rozlíšiť, čo je základné a čo sprevádzajúce (pozri nález Ústavného súdu ČR, III. ÚS 170/99). Za základné sa považuje rozhodnutie, že do žalobcovho práva bolo zasiahnuté. Nemožno však opomenúť ani fakt, že zo strany žalobcu môže dôjsť k značnému nadhodnoteniu výšky sporu. Vhodným riešením v takom prípade bude, že žalobca má právo na plnú náhradu trov konania, avšak výlučne iba z prisúdenej sumy (k vyššie uvedenému pozri Števček, M., Ficová, S.. Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha : C.H. Beck, 2016, 926-927 s.)

Vzhľadom na uvedené súd mal za to, že žalobca bol v konaní plne úspešný pokiaľ sa jedná o základné právo a samotný nárok na náhradu nemajetkovej ujmy. Žalobcovi tak patrí proti neúspešnému žalovanému nárok na plnú náhrada trov konania, avšak iba z prisúdenej sumy.

Súd preto o trovách konania rozhodol tak, že žalobcovi priznal nárok na plnú náhradu trov konania z prisúdenej sumy, pričom o výške trov konania bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné v zmysle ust. § 355 Civilného sporového poriadku (CSP) odvolanie, ktoré sa podľa ust. § 362 CPS podáva v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresný súd Humenné.

Podľa ust. § 358 CSP odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné.

Podľa ust. § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ust. § 364 CSP rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že:
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ust. § 365 ods. 3 CSP odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa ust. § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak
a) sa týkajú procesných podmienok,
b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.